

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ενός ορίου για τη χορήγηση της ενίσχυσης στην παραγωγή μεταποιημένων προϊόντων με βάση τομάτες⁽¹⁾

(93/C 108/04)

Στις 8 Δεκεμβρίου 1992 και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 5 Φεβρουαρίου 1993 (εισηγητής: ο κ. Pricolo).

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά την 303η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 24ης Φεβρουαρίου 1993), υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η αρχή της ενίσχυσης στην μεταποίηση ορισμένων οπωροκηπευτικών, ειδικότερα της νωπής τομάτας, θεσπίστηκε από το Συμβούλιο της ΕΟΚ στα πλαίσια των μέτρων εξισορρόπησης υπέρ των νότιων περιοχών της Κοινότητας, στα πλαίσια δηλαδή της «μεσογειακής δέσμης» που υιοθετήθηκε το Μάιο του 1978. Η απόφαση αυτή προέκυψε από την απαίτηση να ευνοηθεί η βιομηχανική μεταποίηση των νωπών προϊόντων, για να αποφευχθεί η απόσυρσή τους από την αγορά και η καταστροφή των ποσοτήτων που αποτελούν αντικείμενο παρέμβασης, με τη χρήση κινητήρων που θα είναι σε θέση να οδηγήσουν, στις περιοχές που έχουν έντονα αγροτικό χαρακτήρα, σε μια σύγχρονη αγρο-βιομηχανική δομή, που είναι άλλωστε απαραίτητη για την άμβλυνση των σοβαρών μορφών υποαπασχόλησης των εργατών που υφίστανται σ'αυτές.

1.2. Ο μηχανισμός ενίσχυσης καταρτίστηκε έτσι ώστε να εγγυάται στην μεταποιητική επιχείρηση οικονομική αντιστάθμιση (επίδομα μεταποίησης). Η δαπάνη της αντιστάθμισης επιβαρύνει το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), για να καλυφθεί η υφιστάμενη διαφορά κόστους στην πρώτη ύλη μεταξύ του κοινοτικού προϊόντος και του προϊόντος των ανταγωνιστικών τρίτων χωρών, οι οποίες είναι πιο ανταγωνιστικές λόγω των χαμηλών μισθών, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι ο εργοστασιάρχης έχει υπογράψει συμβάσεις προμήθειας με τους παραγωγούς που τους εξασφαλίζουν την καταβολή δίκαιης ελάχιστης τιμής.

1.3. Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι το σύστημα ενίσχυσης, έτσι όπως διαρθρώθηκε, ευνοεί ταυτόχρονα τον μεταποιητή, τον παραγωγό και τον καταναλωτή: ο πρώτος δύναται να διαθέτει πιο ευκόλα στην αγορά το τελικό προϊόν· ο δεύτερος εισπράττει από την πώληση της πρώτης ύλης αποδοτική τιμή και μπορεί να υπολογίζει στην απορρόφηση της εσοδείας από τη βιομηχανία· ο τρίτος ευνοείται από τη χαμηλότερη δαπάνη κατά την αγορά του τελικού προϊόντος.

1.4. Πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι το μέτρο εξάλειψε κατά μεγάλο μέρος τις σοβαρές και συχνές εντάσεις που αναστάζονταν συστηματικά τις περιόδους παράδοσης του προϊόντος στη βιομηχανία μεταποίησης και δημιούργησε ευρύ περιθώριο επίσης για τη λειτουργία των ενώσεων των παραγωγών, οι οποίες έτσι ενισχύθηκαν σημαντικά.

1.5. Με τον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 989/84 της 31ης Μαρτίου 1984 καθιερώθηκε ο μηχανισμός κυρώσεων σε περίπτωση υπέρβασης του λεγόμενου «κατωφλίου εγγύησης» (ή «ορίου εγγύησης»), που είχε θεσπισθεί για το σύνολο της Κοινότητας σε 4 700 000 τόνους νωπού προϊόντος προς αποστολή στην βιομηχανία μεταποίησης και το οποίο κατανεμόταν στις τρεις υποκατηγορίες «τοματοπολιτός», «ολόκληρες ξεφλουδισμένες τομάτες» και «λοιπά προϊόντα». Στην περίπτωση που η κοινοτική παραγωγή νωπής τομάτας για βιομηχανική χρήση ξεπερνούσε τα προκαθορισμένα όρια, η ενίσχυση στη μεταποίηση υφίστατο στην επόμενη περίοδο αναλογική προς την υπέρβαση μείωση (στην πράξη, για κάθε ποσοστιαία μονάδα υπέρβασης, μείωση κατά 1% της ενίσχυσης). Πρέπει να διευκρινισθεί ότι για τον καθορισμό του κατωφλίου υπέρβασης δεν λαμβάνονται υπόψη οι ετήσιοι όγκοι, αλλά οι μέσοι όροι των ποσοτήτων που είχαν προαχθεί κατά τις τρεις περιόδους που προηγούντο της περιόδου για την οποία έπρεπε να καθορισθεί η ενίσχυση.

1.6. Στη συνέχεια, διαπιστώθηκε ότι το σύστημα, έτσι όπως είχε καταστρωθεί, δεν επέτρεπε την εφαρμογή αποτελεσματικής πολιτικής ελέγχου της παραγωγής, για τον προφανή λόγο ότι η μείωση της ενίσχυσης δεν αποτελούσε ασφαλή αποτρεπτικό λόγο για την μη υπέρβαση των ορίων εγγύησης.

1.6.1. Κρίθηκε για το λόγο αυτό ότι θα έπρεπε να θεθούν σε ισχύ — για τις περιόδους 1985/86, 1986/87, 1987/88 — πιο συσταλτικά μέτρα, που θα περιόριζαν την χορήγηση της ενίσχυσης στην παραγωγή προκαθορισμένων ποσοτήτων. Ταυτόχρονα θεσπίστηκε ότι, ως προς την υπέρβαση του ορίου εγγύησης, θα έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη μόνο οι ποσότητες που είχαν επωφεληθεί από την ενίσχυση στις τρεις προηγούμενες περιόδους.

1.6.2. Με άλλα λόγια καθιερώθηκε ο μηχανισμός των «ποσοστώσεων» παραγωγής, που εφαρμόστηκε, με παρατάσεις, έως την περίοδο εμπορίας 1991/92.

1.6.3. Με την φυσιολογική λήξη του καθεστώτος των ποσοστώσεων στην περίοδο εμπορίας 1991/92, επανήλθε, για την περίοδο 1992/93, η αυτόματη εφαρμογή του συστήματος των «ορίων εγγύησης» κι αυτό επειδή δεν αποφασίστηκε η παράταση της ισχύος των διατάξεων που θέσπιζε το καθεστώς των ποσοστώσεων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ κρίνει ότι η πρόταση της Επιτροπής να ισχύσει εκ νέου, από την περίοδο 1993/94, το καθεστώς του περιο-

(1) ΕΕ αριθ. C 328 της 12. 12. 1992, σ. 6.

ρισμού της χορήγησης της ενίσχυσης στην μεταποίηση ωπής τομάτας, εννοούμενο ως καταβολή της ενίσχυσης μόνο σε ορισμένες προκαθορισμένες ποσότητες που διατίθενται στη μεταποιητική βιομηχανία, πρέπει να γίνει δεκτή τόσο ως προς τους στόχους όσο και ως προς το περιεχόμενό της.

2.2. Ο μηχανισμός των ποσοστώσεων παραγωγής παρουσιάζει αναμφίβολα πλεονεκτήματα τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τις επιχειρήσεις μεταποίησης: για τους πρώτους, στο βαθμό που τους ζητείται να προγραμματίζουν τις σπορές σε συνάρτηση με τον όγκο του ωπού προϊόντος που θα πρέπει να παραδοθεί στη βιομηχανία: για τους δεύτερους, επειδή μπορούν να προσαρμόζονται το παραγωγικό τους δυναμικό σε σχέση με τις ποσότητες που προβλέπονται στις διεπαγγελματικές συμφωνίες.

2.3. Εν κατακλείδι, το «καθεστώς των ποσοστώσεων» εγγυάται στους παραγωγούς και στους βιομηχάνους σταθερές παραμέτρους αναφοράς, στις οποίες μπορούν να βασίζονται τις αντίστοιχες παραγωγές τους. Στο εν λόγω σύστημα εξέλιπε κυρίως ο κίνδυνος και η αβεβαιότητα, που χαρακτηρίζαν το άλλο σύστημα, να μειωθεί δηλαδή η ενίσχυση αν γίνει υπέρβαση του ορίου εγγύησης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όπως ήδη συνέβη στο παρελθόν, μπορεί κανείς να υποστεί τη μείωση της ενίσχυσης λόγω υψηλής ή εντυπωσιακής υπέρβασης των ορίων εγγύησης.

2.4. Εξάλλου, πρέπει να επισημανθεί ότι η πρωτοβουλία της Επιτροπής είναι σύμφωνη με την απόφαση του Συμβουλίου — που υιοθετήθηκε με την ευκαιρία του καθορισμού των γεωργικών τιμών για την περίοδο 1992/93 — να επιβληθεί εκ νέου το καθεστώς των ποσοστώσεων για την περίοδο 1993/94.

2.5. Για το λόγο αυτό η επανάληψη ή επιβεβαίωση του εν λόγω καθεστώτος είναι νομικώς ορθή.

2.5.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί επίσης με την ιδέα της Επιτροπής να προβλεφθεί η εφαρμογή επ'αόριστον, δεδομένου ότι δεν μπορεί να διανοηθεί ότι για μία ή δύο περιόδους πρέπει να ισχύσει ένα σύστημα και για τις επόμενες ένα άλλο.

2.5.2. Εννοείται προφανώς ότι η επανεξέταση αυτών των διατάξεων, εξαρτάται από ενδεχόμενες μελλοντικές αναδιαρθρώσεις της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) ή από την κατάληξη των διαπραγματεύσεων της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ).

2.6. Η ΟΚΕ δεν έχει καμία παρατήρηση να κάνει σχετικά με τους «συνολικούς όγκους» ωπής τομάτας που εκχωρούνται σε κάθε χώρα παραγωγό, η διαχείριση των οποίων ανήκει αποκλειστικά, όπως και στο παρελθόν, στη βιομηχανία μεταποίησης.

2.6.1. Η ΟΚΕ καλεί, ωστόσο, την Επιτροπή να επανεξετάσει, στο μέλλον, τους συνολικούς όγκους που εκχωρούνται στις διάφορες χώρες παραγωγούς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι πραγματικές παραγωγικές τους ικανότητες.

2.6.2. Η ΟΚΕ επιθυμεί, ωστόσο, να εξετασθεί εμπεριστατωμένα το ζήτημα του «φορέως» στον οποίο πρέπει να ανατεθεί η διαχείριση των ποσοστώσεων.

2.6.3. Η ΟΚΕ διερωτάται μήπως χρειάζεται να προβλεφθεί μια διατύπωση που να αναγνωρίζει στο κράτος μέλος τη δυνατότητα να αποφασίζει σε ποιον να αναθέσει την εν λόγω

διαχείριση. Το ζήτημα έχει μεγάλη σημασία στο βαθμό που σε ορισμένες χώρες η οργάνωση των παραγωγών στον τομέα της τομάτας είχε πάρει τόσο μεγάλες διαστάσεις, και είναι τόσο διαδεδομένη που να δικαιολογεί την επανεξέταση της κατάστασης.

2.7. Μολονότι πιστεύει στην σκοπιμότητα της επιστροφής στο «καθεστώς των ποσοστώσεων», η ΟΚΕ επιπλέον είναι της άποψης ότι ορισμένες, έστω και περιορισμένες, τροποποιήσεις επιβάλλονται στο σύστημα όπως αυτό εφαρμόστηκε ως το 1991, για να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές στην κατάσταση της αγοράς και στην κατάσταση της γεωργικής οργάνωσης: με λίγα λόγια πρέπει να καθιερωθεί ένα «στοιχείο ευελιξίας» για να εξουδετερωθεί η ακαμψία του προηγούμενου καθεστώτος ποσοστώσεων.

2.8. Ειδικότερα, πρέπει να θεωρηθεί ότι η κατανομή των συνολικών όγκων παραγωγής κάθε χώρας στις τρεις ξεχωριστές υποποσοστώσεις:

α) τοματοπολτός:

β) ολόκληρες ξεφλουδισμένες τομάτες σε κονσέρβες:

γ) λοιπά προϊόντα που έχουν ως βάση τομάτες:

προκύπτει από μια κατάσταση που εν μέρει έχει ξεπεραστεί από τις μεταβληθείσες τάσεις της αγοράς.

2.8.1. Διαπιστώθηκε ότι χρόνια τώρα — στην περίπτωση της Ιταλίας, π.χ. — η υποποσοστώση των τοματών που προορίζονται για τις «ολόκληρες ξεφλουδισμένες τομάτες σε κονσέρβες» δεν χρησιμοποιείται ποτέ εξολοκλήρου, ενώ αντιθέτως εκείνες που προορίζονται για τα «λοιπά προϊόντα που έχουν ως βάση τομάτες» (σάλτσες, συμπυκνώματα κλπ.) συνεχώς ξεπερνιέται.

2.8.2. Από αυτό συνεπάγεται ότι δεν έχει νόημα να διατηρηθεί όπως έχει η ποσοτική κατανομή που εφαρμόστηκε τα προηγούμενα χρόνια. Θα πρέπει αντιθέτως να επανεξετασθεί προκειμένου να προσαρμοσθεί στο συνολικό όγκο που εκχωρείται στην κάθε χώρα η ανακατανομή των υποποσοστώσεων, με τη μείωση εκείνων που δεν χρησιμοποιούνται πλήρως και την ανάλογη αύξηση εκείνων που αποδειχθήκαν ανεπαρκείς.

2.9. Έχοντας προβεί στην αναγκαία αυτή αποσαφήνιση, η ΟΚΕ επιπλέον πιστεύει ότι το κριτήριο της ευελιξίας πρέπει να ισχύσει επίσης και για τις αλλαγές (μεταφορές) προορισμού που προβλέπονται στην πρόταση κανονισμού και ειδικότερα ότι οι μεταφορές αυτές πρέπει να επιτρέπονται από περίοδο σε περίοδο, χωρίς καμία δυνατότητα παγίωσης των ποσοτήτων αυτών κατά τον υπολογισμό των ποσοστώσεων των επιχειρήσεων για τις επόμενες περιόδους.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Σε αναλογία με τις παρατηρήσεις που έγιναν πιο πάνω, το τμήμα υποδεικνύει στην Επιτροπή να επιφέρει τις ακόλουθες τροποποιήσεις στην διατύπωση:

3.1.1. Η παράγραφος 1, του άρθρου 1, πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να μειωθεί, τουλάχιστον κατά 100 000 τόνους, η ποσότητα για την Ιταλία που διατίθεται στη μεταποίηση «ολόκληρων ξεφλουδισμένων τοματών σε κονσέρβες» και να αυξηθεί κατά το ποσό αυτό ο όγκος που προορίζεται σήμερα για τα «λοιπά προϊόντα που έχουν ως βάση τις τομάτες».

3.1.2. Το ποσοστό του 5%, που προβλέπεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ως μέγιστο όριο για την

ενδεχόμενη μεταφορά από τον προορισμό «τοματοπολτός» στον προορισμό «λοιπά προϊόντα που έχουν ως βάση τις τομάτες» θα πρέπει να αυξηθεί ενόψει της παρουσίας ειδικών συγκυριακών καταστάσεων σε ένα υψηλότερο επίπεδο αλλά να μην υπερβεί ωστόσο το 15%.

3.1.3. Με τον ίδιο τρόπο το ποσοστό του 5% που θεσπίζεται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1, για την μεταφορά προορισμού από την υποποσόστωση «λοιπά προϊόντα» στην υποποσόστωση «τοματοπολτοί» θα πρέπει

να αυξηθεί, ενόψει της παρουσίας ειδικών συγκυριακών καταστάσεων σε ένα επίπεδο που να μην ξεπερνά το 15%.

3.1.4. Η παράγραφος 3, στοιχείο γ), του άρθρου 1, να γραφεί ως εξής:

«Στην περίπτωση που η ποσότητα που συγκροτείται με την προσφυγή στο απόθεμα του 2% δεν χρησιμοποιηθεί πλήρως ή εν μέρει για τις νέες πρωτοβουλίες, θα πρέπει να υπαχθεί εκ νέου στις ποσότητες προς χορήγηση στις μεμονωμένες επιχειρήσεις.»

Βρυξέλλες, 24 Φεβρουαρίου 1993.

Η Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Susanne TIEMANN

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2299/89 για τη θέσπιση κώδικα συμπεριφοράς για τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων

(93/C 108/05)

Στις 11 Φεβρουαρίου 1993, και σύμφωνα με το άρθρο 84, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα μεταφορών και επικοινωνιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 12 Φεβρουαρίου 1993, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Moreland.

Κατά την 303η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 25ης Φεβρουαρίου 1993), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Υπήρξαν ανησυχίες μήπως η ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων κράτησης θέσεων (ΗΣΚ) από τις ιδιοκτήτριες αεροπορικές εταιρείες συμβάλλει, ενδεχομένως, περισσότερο στην προώθηση των συμφερόντων των ιδίων των αερομεταφορέων αντί να διασφαλίσει ότι οι ταξιδιωτικοί πράκτορες θα είναι σε θέση να παρέχουν στον πελάτη μια πλήρη και αντικειμενική παρουσίαση των αεροπορικών υπηρεσιών που είναι προσιτές.

1.2. Αποτέλεσμα αυτών των ανησυχιών ήταν ότι η Επιτροπή, τον Ιούλιο του 1988, συμφώνησε να παρουσιάσει έναν κανονισμό εξαίρεσης κατά κατηγορίες για ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων που αφορούν τα ηλε-

κτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων στις αερομεταφορές. Τον Ιούλιο του 1989, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό για την θέσπιση κώδικα συμπεριφοράς για τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων. Η ΟΚΕ υιοθέτησε επ'αυτού τη γνωμοδότησή της. Ο κανονισμός ανταποκρίνεται ευρέως στη γνωμοδότηση της ΟΚΕ.

1.3. Στο άρθρο 23 του κανονισμού ορίζεται ότι «Το Συμβούλιο αποφασίζει για την αναθεώρηση του παρόντος κανονισμού πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1992, βάσει προτάσεως της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται πριν από τις 31 Μαρτίου 1992 και η οποία συνοδεύεται από έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.» Εντούτοις, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση και το σχέδιο πρότασης κατά τα τέλη μόνο του 1992.